

DADES CATALOGRÀFIQUES

Autoria	Richard Hamilton (Londres, 1922 – Northend, 2011), John McHale (1922–1978) i John Volkner (1927–1972)
Lloc de producció	Londres
Lloc de procedència	IVAM
Títol/nom	<i>Fun House</i> (La casa de la diversió)
Data	1956-1957
Mesures	415 x 600 x 300 cm
Materials/tècnica	Fusta, metall i altres materials
No Inventari	1995.170
Ubicació en el museu	IVAM

DESCRIPCIÓ

Richard Hamilton, un dels fundadors de l'art pop, va experimentar amb multitud de mitjans sense privilegiar l'un sobre l'altre. Va ser professor, activista polític i va treballar en el camp de l'art des de la pintura, el disseny d'exposicions, el disseny gràfic i el tipogràfic. A més, va ser pioner en la concepció del que hui denominem instal·lacions. Una de les més conegudes és la *Fun House*, concebuda per Hamilton juntament amb els altres membres del Grup 2 –el també artista John McHale i l'arquitecte John Voelcker– per a l'exposició *This is Tomorrow* (1956), promoguda per la revista *Architectural Design* i inaugurada en la Whitechapel Art Gallery de Londres. La instal·lació es plantejava com una experiència multisensorial que integrara en la vida quotidiana l'estètica de l'art pop, dominada pels mitjans de comunicació de masses i el nou *way of life* importat des dels Estats Units. Juntament amb la *Fun House*, es van exhibir dotze pavellons més realitzats per artistes, arquitectes i dissenyadors que van treballar en la mateixa línia. Cal destacar que l'organització de l'exposició va triar com a cartell el collage de Hamilton *Just what is it that makes today's homes so different, so appealing?* (Què és el que fa que les cases de hui siguin tan diferents, tan atractives?, 1956), considerat una de les primeres obres pop de la història de l'art. Encara que la instal·lació es va concebre com un espai efímer i específic per a la mostra, Hamilton la va reconstruir en 1987 i la va donar a l'IVAM. Va ser exhibida al museu dins de la proposta *En singular: la col·lecció de l'IVAM en el hall* (2016).

RELECTURA

Tema Relacionat	Gènere i cos Gènere i sexualitat Estereotipus de gènere: Subjecte / Objecte
Relectura	La <i>Fun House</i> (1956-1957) és una obra clau de l'art pop per la incorporació primerenca de tota una sèrie d'imatges provinents del cinema de Hollywood, de la ciència-ficció i de la publicitat que es convertiren en icones. Entre aquestes imatges que nodreixen l'estructura trobem Robby el robot –personatge fictici que va aparèixer en nombroses pel·lícules–, un sòl esponjós que feia olor de maduixa quan es xafava, una botella de cervesa Guinness de grandària gegant o una Marilyn Monroe. Aquestes referències, representades en proporcions monumentals que imitaven les tanques publicitàries, es van conjugar amb al·lusions a la mateixa tradició artística convertida en consum de masses a través d'un pòster que reproduïx <i>Les tournesols</i> (Els gira-sols, 1888) de Van Gogh. Amb tot això, Hamilton i els seus companys

del col·lectiu qüestionaven el paper dels mitjans de comunicació en l'imaginari de la societat contemporània.

De totes aquestes imatges, Marilyn va ser una icona que encarnava un dels ideals femenins de l'època, el de la xica pin-up. El concepte al·ludeix a les dones que apareixien en fotografies i il·lustracions en actituds suggeridores i que van tindre el seu auge durant la Segona Guerra Mundial –aquest tipus d'imatges eren proporcionades als soldats en el front– i els anys que la van succeir. El pop, bevent de la cultura visual, va plasmar un prototip de dona altament sexualitzada, exuberant i que encarnava l'ideal de bellesa de l'època. Les dones eren representades com a objectes de consum i rebien la mateixa consideració, en el cas de la *Fun House*, que la botella de Guinness o que un robot provinent del cinema de ciència-ficció. Els seus cossos es podien comprar i vendre, com les conegudes *Campbell's Soup Cans* (Llandes de sopa Campbell, 1962) que van encimbellar Andy Warhol. De fet, tant Warhol com Hamilton van utilitzar la imatge de Marilyn en altres de les seues obres, la serigrafia *Marilyn* (1960) en el primer cas i *My Marilyn* (La meua Marilyn, 1965) en el segon. A més, Hamilton va ser crític amb les imatges que construïen la identitat femenina en la seua contemporaneïtat en altres obres com *She* (Ella, 1958-1961), en la qual va reunir anuncis d'electrodomèstics juntament amb fragments d'imatges de cossos de dones provinents de la revista *Esquire*. Sobre aquesta obra l'artista va escriure: “El sexe està a tot arreu, simbolitzat en el glamur del luxe produït en massa: la interacció del plàstic carnós i el metall llis i carnós”.

Encara que la majoria dels artistes que han conformat el cànon de l'art pop han sigut tradicionalment homes, en les últimes dècades s'està posant en valor el treball de nombroses dones que, des de llocs del món molt diversos, van utilitzar el llenguatge del pop en clau feminista. Algunes d'aquestes dones són presents en la Col·lecció de l'IVAM i entre aquestes trobem l'americana Martha Rosler, l'artista d'origen alemany Ana Peters o les valencianes Isabel Oliver i Àngela García Codoñer, les obres de les quals posen en dubte el paper de la dona en la societat espanyola del franquisme i critiquen la tirania de la bellesa imposada en la societat occidental. En l'actualitat, el paper de totes elles és indiscutible en l'àmbit historicoartístic, però en el seu moment van quedar invisibilitzades enfront dels seus companys de generació.

BUCHLOCH, Benjamin H.D. et al. (2014): *Richard Hamilton*, Madrid, MNCARS.

MILLET, Teresa (2016): *Richard Hamilton. Objetos, interiores, autorretratos y gente*, València, IVAM.

MORGAN, Jessica et al. (2015): *The world goes pop*, Londres, Tate Modern.

TEJEDA, Isabel i FOLCH, María Jesús (2018): *A contratiempo. Medio siglo de artistas valencianas (1929-1980)*, València, IVAM.